

Для того, щоб підсумкова поточна оцінка (бал) була якомога адекватніша навчальним зусиллям студента упродовж семестру, на кожному практичному занятті рекомендується проводити 5–10-хвилинну письмову контрольну роботу для визначення рівня засвоєння попереднього матеріалу. Студентам має надаватися безумовне право і можливість або під час аудиторного практичного заняття, або під час співбесіди на індивідуальних заняттях поставити всі питання щодо оцінки контрольної роботи. Обов'язкова умова — діалог студентів і викладача має відбуватися публічно, в присутності інших студентів групи.

Аналогічним чином пропонується проводити аналіз і «захист» результатів модульних робіт.

Захист (оцінювання) рефератів доцільно проводити у формі короткого «круглого столу» (постановка 3—4 питань по темі реферату) у підгрупі із 5—6 студентів на індивідуальних заняттях. Усі учасники підгрупи мають бути задіяні в обговоренні кожного реферату. Оцінки за захищені реферати оголошуються одразу по закінченні співбесіди у підгрупі.

Таким способом, на засадах відкритості і прозорості, упродовж семестру формується поточний бал кожного студента. Наприкінці навчального семестру групі оголошується набраний кожним студентом поточний бал. У разі виникнення у того чи іншого студента питань щодо кількості набраних поточних балів, викладач розкриває «історію» їх поточної оцінки.

Пропонована процедура оцінювання поточної навчальної роботи студентів має гарантувати ефективність засвоєння навчального матеріалу, зменшення до мінімуму ймовірності суб'єктивізму у взаєминах студентів і викладачів, забезпечити одержання студентами максимальної кількості балів за поточне навчання.

Коршикова Р. С., канд. екон. наук, доцент,
Небильцова О. В., канд. екон. наук, доцент,
кафедра обліку підприємницької діяльності

ДЕТАЛІЗАЦІЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль знань студентів є важливою складовою загальної оцінки їх роботи протягом семестру. За всіма видами контролю знань з дисципліни кожен студент може максималь-

но набрати 100 балів гідно із сучасною рейтинговою шкалою оцінювання. З дисциплін, для яких навчальним планом вищого навчального закладу передбачено проведення екзамену на поточно-модульний контроль (ПМК), може відділятися від 50 до 75 балів, на підсумковий контроль, відповідно, від 50 до 25 балів. З дисциплін, для яких підсумковий контроль передбачено у формі заліку, на ПМК припадають усі 100 балів. У разі, коли в подальшому за певною дисципліною передбачено складання іспиту, остаточну оцінку можна значно поліпшити (теоретично і практично). Проте, якщо вивчення дисципліни супроводжується лише поточно-модульним контролем (ПМК), то ймовірність неотримання заліку суттєво підвищується: після завершення залікового тижня «другого шансу» покращення набраних балів вже не передбачено. Тому виникає потреба докладної деталізації всіх критеріїв оцінювання знань студентів саме на «поточно-модульному» етапі навчання, щоб, з одного боку, забезпечити прозорість оцінювання, а, з іншого, дозволити студентам розподілити сили і отримати максимальну кількість балів.

ПМК — це один з видів контролю стану засвоєння знань та вмій студента з модуля навчальної дисципліни. Традиційно критерії поточного контролю охоплюють: оцінювання знань студента під час проведення практичних (семінарських) занять, виконання завдань самостійної (індивідуальної) роботи, проведення модульного контролю (тестування, контрольна робота) та інші. Проте на практиці при застосуванні наведених вище критеріїв виникає багато питань та проблем.

Стосовно порядку розподілу балів, які студент може отримати за усні та письмові відповіді під час практичних занять. Звичайно, відповідні кафедри розробляють та доводять до відома студентів порядок «перерахунку» поточних оцінок у підсумкові бали. Але, чи буде коректним зіставляти та оцінювати однаковими балами знання двох студентів, які мають однакову середню поточну успішність, але різну кількість оцінок. Отже, ранжування балів за цим критерієм слід подавати більш деталізовано, щоб дійсно врахувати активність студентів.

При оцінювання самостійних (індивідуальних, домашніх) завдань треба передбачити так звану «плаваючу» шкалу розподілу балів. Тобто, якщо стан здоров'я протягом семестру не дозволяв студенту відвідувати практичні заняття, що підтверджується відповідними документами, то він може набрати певну обумовлену кількість балів за виконання спеціальних додаткових завдань.

При цьому форма завдання визначатиметься кафедрою, що відповідає за дисципліну.

Щодо інших критеріїв хотілося б зазначити наступне. Деякі викладачі здійснюють оцінювання відвідування лекційних та практичних занять або перевірку конспектів студентів. Таке рішення не можна вважати досить прийнятним, оскільки, по-перше, пропущені теми студент може надолужити самостійно, а, по-друге, протирічить духу Болонської конвенції, яка заохочує студентів до самостійного опрацювання матеріалу, передбачено в процесі вивчення певної дисципліни.

Як «останній шанс» на покращення результатів поточного контролю багато викладачів пропонують студентам підготовку реферату або індивідуальної теоретичної роботи за певними переліком тем. В умовах інформаційного розвитку суспільства в такому вигляді цей вид контролю дуже часто є малоінформативним, оскільки не відображає рівень засвоєння студентами опрацьованого матеріалу, а лише, скоріш за все, рівень володіння ним сучасними комп'ютерними технологіями та зводиться в переважній більшості випадків до механічного копіювання текстів одних і тих же рефератів (статей, підручників), які можна вільно отримати через мережу Інтернет. З цією метою доцільно запровадити певний механізм «захисту» студентом (або групою студентів) результатів своєї роботи на практичних заняттях або у формі короткої презентації, або інформаційного повідомлення, що дозволить викладачу оцінити рівень володіння матеріалом, а студенту — присвятити більше часу для більш глибоко опрацювання та засвоєння сутності матеріалу, що надається викладачу.

Поточно-модульний контроль у більшості випадків надає викладачу інформацію про рівень оволодіння студентом матеріалу дисципліни, який у подальшому тільки підтверджується результатами складання іспиту.

В цілому вбачається, що важливість сукупності функцій, покладених на процес поточно-модульного контролю, обумовлює необхідність його подальшого удосконалення, чому може сприяти проведення порівняльного аналізу його організації і здійснення в Україні та провідних країнах світу з метою не механічного копіювання іноземних моделей, а адаптації позитивного досвіду з урахуванням загальних засад та особливостей вітчизняної системи вищої економічної освіти.